

ЖАҢАЛЫҚТАР ЖАРШЫСЫ

4-БЕТ | РУХАНИЯТ

БАЛА ЖАЗДА БОС ЖҮРМЕСІН

5-БЕТ | БАЛАЛАР ЖЫЛЫ

АШАРШЫЛЫҚ НЕДЕН ТУЫНДАДЫ?

6-БЕТ | АҚТАҢДАҚТАР АҚИҚАТЫ

“”

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ,
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ:

Мемлекеттер арасындағы сауда-саттықты нығайту үшін заманауи логистикалық инфрақұрылымды дәйекті түрде дамыту қажет. Сондықтан біз аз шығынмен өзара сауданы ұлғайтуға мүмкіндік беретін Каспий маңы азық-түлік хабын құруды ұсынып отырмыз.

(Ашхабадтағы Каспий маңы мемлекеттерінің алтыншы саммитінде айтқан сөзі)

№76
(4354)

Бейсенбі
30 маусым
2022 жыл

ASTANA

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

А Қ Ш А М Ы

1990 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

АХМЕТ АТЫ АСПАНДАДЫ

Ұлт ұстазы, тіл білімі ғылымының атасы, реформатор, түркі жұртына ортақ ұлы тұлға Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдығына арналған мерейтойлық пошта маркасы шығарылды.

3 маусымнан бастап пошта маркасы 2000000 дана мөлшерінде басып шығарылып, айналымға енгізілді.

Жағымды жаңалықтың бірі – Қостанай халықаралық әуежайына Ахаңның есімі берілетін болды. Облыстық мәслихаттың кезектен тыс сессиясында қабылданған шешім республикалық ономастикалық комиссияның қарауына жіберілді. Торғай ауылында Ахмет Байтұрсынұлы мен Міржақып Дулатұлына ескерткіш орнатылады.

БАС ҚАЛАДА BUS LANE КӨБЕЙДІ

Нұр-Сұлтандағы көшелердің біріне тағы бір автобус жолағы енгізіледі.

2022 жылдың 2 шілдесінен бастап Жеңіс даңғылы бойымен Есенберлин көшесі – Бөгенбай даңғылы аралығында қоғамдық көлікке арналған жолақтары бар жеті жолақты қозғалыс енгізіледі (Bus Lane). Бүгінде аталған даңғылда қалалық 15 бағдар жүреді. Осылайша аталған учаскеде қоғамдық көлік, жедел жәрдем, арнайы қызметтер мен өрт сөндіру техникасының қозғалысы үшін артықшылық жасалатын болады.

Даңғылда қозғалыс жолақтарының ені ұлғаяды және реттелетін жаяу жүргіншілер өткелдерінде көліктің бұрылуы үшін алаңдар жабдықталады, бұл жол қиылыстарындағы жүктемені азайтады.

LRT ҚҰРЫЛЫСЫ: БҰЗҒАННАН САЛҒАН ТИІМДІ

Елордадағы LRT-ның ертеңі не болмақ? Құрылыс жұмысы қайта жалғаса ма, әлде бұзыла ма? Осы және қаланың тұрғын үй құрылысы, мектеп салу, жол сапасы, сондай-ақ тағы басқа өзекті мәселелер туралы қала әкімі Алтай Көлгінов толық мәлімет берді.

2

ШОМЫЛУ МАУСЫМЫ БАСТАЛЫП КЕТТІ. ЕЛОРДАДАҒЫ ҚАЛАЛЫҚ ЖАҒАЖАЙЛАРДЫҢ САПАСЫН ҚАЛАЙ БАҒАЛАЙСЫЗ?

- ☐ Жұмсартып айтқанда, сапасы көңіл көншітпейді
- ☐ Қанағаттанарлық
- ☐ Барлығына көңілім толады, бірақ шомылу орындары аз
- ☐ Маған бәрібір, мен қалалық жағажайларға бармаймын
- ☐ Өз жауап нұсқаңыз (комментарий)

elordainfo

Elorda.info ақпараттық порталы әлеуметтік сауалнама жүргізеді, оған QR-код арқылы дауыс беріңіз. Сауалнама нәтижесі газеттің сенбілік нөмірінде жарияланады.

ЖЕКЕ СЕКТОР ГАЗҒА КӨШЕДІ

Алдағы 2-3 жылда елорданың жеке секторы толықтай газға көшеді. Бүгінде газ тартылатын желілер үйлердің шарбағына дейін жеткізілді. Ендігі жұмыс – көгілдір отынды ішке кіргізу.

Бұған дейін Алматы және Сарыарқа аудандары инженерлік желілермен қамтамасыз етілді. Биыл Есіл ауданында, нақтырақ айтқанда, Ильинка, Тельман, Family Village, Пригородный тұрғын алаптарында газ желісін тарту жұмысы басталды. Байқоңыр ауданындағы Өндіріс алабына да газ тартылады. Мамандардың

айтуынша, жел тұрмаған кезде қаланы көк түтін басады. Бұл қала экологиясын бұзады. Мәселен, жылыту маусымы кезінде жеке секторда шамамен 500 мың тонна көмір жағылады. Ал газдандыру қала экологиясын айтарлықтай жақсартып, ауа біршама тазарады. Бұл мәселе тікелей Мемлекет басшысының бақылауында.

– Арман Асқарұлы, алдымен қазақстандық мемлекеттік органдардың порталдары кибершабуылдан қаншалықты қорғалғанын айтып өтсеңіз.

– Мемлекет үшін кибер қауіпсіздік мәселесі өзекті және қазіргі уақытта осы бағытта нақты жұмыстар атқарылуда. Бізде 2017 жылдан бастап электрондық ақпараттық ресурстарды, ақпараттық жүйелердің және мемлекеттік органдардың ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымын сыртқы және ішкі қатерлерден қауіпсіздік деңгейіне қол жеткізуді және қолдауды көздейтін «Қазақстанның киберқалқаны» арнайы жобасы жүзеге асырылуда. Оның аясында электронды өнеркәсіп пен бағдарламалық қамтамасыз етудің сенімді өнімдерінің тізілімі құрылды, Ақпараттық қауіпсіздіктің жедел орталықтарының (АҚЖО) 29-ы ашылды, мемлекеттік органдарға хакерлік шабуылдармен күресетін Ұлттық ақпараттық қауіпсіздікті үйлестіру орталығы жұмыс істейді. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес, бүкіл сервердің шабуылдары мен осал тұстарын бақылау үшін мемлекеттік органдардың электрондық жүйелері АҚЖО-ға қосылуы керек.

Бұл орайда, елорданың барлық цифрлық саласы біздің назарымыздан тыс қалмақ емес. Біз бас қаланың «ақылды жүйесін» әркез жіті бақылауда ұстаймыз. Өйткені, Нұр-Сұлтан бүгінде туристік аймаққа айналып үлгерген. Ондағы кез келген сандық технологияда кемшілік болмауы тиіс.

Соңғы уақытта хакерлердің шабуылдары пандемия кезінде орын алды. Содан кейін мемлекеттік электрондық қызметтерге – e.gov.kz порталы, е-лицензия және электрондық үкіметтің барлық ком-

Нұр-Сұлтанды ақылды қалалар санатына қосу, бас шаһардағы сандық технологияны жетілдіру, «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы, кибершабуыл, елдегі IT саланың ілгерілеуі, кадр мәселесі, E-gov порталының қызмет көрсетуі және осы бағыттағы басқа да өзекті мәселелер туралы «Зерде» ұлттық инфокоммуникация холдингі» АҚ басқарма төрағасы Арман Әбдірәсіловпен сұхбаттастық.

ҚЫРУАР ҚАРЖЫ НЕГЕ ИГЕРІЛМЕДІ?

понтенттеріне тарихтағы ең ірі шабуылдардың бірі жасалды. Бұл мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінің жұмысына әсер еткенімен, біздің мамандар қабылдаған шаралардың арқасында жеке деректерге ешқандай қауіп төнген жоқ. Жалпы, «Киберқалқан» тұжырымдамасының аясында мемлекеттік органдардың жеке деректерін қорғаудың көптеген озық шешімдері жүзеге асырылуда. Мәселен, «Қашықтағы жұмыс орны» деп аталатын технология – мемлекеттік қызметшілерге интернетсіз, қауіпсіз ішкі инфрақұрылым аясында өзіне қажетті барлық деректермен жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Дәл қазіргі кезде біз кез келген ақпараттың жоғалуы және ағып кету қауіпінсіз, қорғаныстың екі еселенген деңгейіне жету үшін барлық электрондық жүйелер мен мемлекеттік органдардың деректер қорын онлайн бұлтқа көшіру үстіндеміз. Нұр-Сұлтан және Қарағанды қалаларындағы барлық мемлекеттік деректердің резервтік физикалық серверлерін жасап қойдық, олар арнайы «бұлтта» виртуализацияланады.

– Жалпы, маман ретінде, еліміздің IT саласын дамыту, кадр тапшылығын шешу бағытындағы жұмыстары қалай бағалайсыз? – Соңғы онжылдықта

Қазақстан IT-технологияны дамыту динамикасы бойынша айтарлықтай алға шықты. Мәселен, БҰҰ-ның соңғы электрондық үкіметінің даму индексі бойынша Қазақстан ТМД-ның барлық елдерінен озып, 29-орында тұр. 15 жыл бұрын бұл рейтингте біз 81-орында болдық. Азия елдерінің ішінде Оңтүстік Корея, Сингапур, Жапония, Кипр және Біріккен Араб Әмірліктеріне ғана жол бердік. Ал бұл елдер цифрлық технологияларды дамыту бойынша әлемдік көшбасшылардың қатарына кіретіні белгілі. Сөздің орайы келгенде киберқауіпсіздіктің дамуы туралы да айта кетсем, бұл жерде біздің еліміз де халықаралық сарапшылар мойындаған өсімді көрсетуде. Біріккен Ұлттар Ұйымының Халықаралық электр байланыс одағы дайындаған ғаламдық киберқауіпсіздік индексі бар. Индекс әлемнің 193 еліндегі киберқауіпсіздік саласындағы құқықтық, техникалық және ұйымдастырушылық шараларды, сондай-ақ даму әлеуетін және басқа мемлекеттермен ынтымақтастықты ескереді. Бұл жерде біз әлемдік рейтингте 31-орында тұрмыз, ТМД елдері арасында Ресейден кейін екінші орындамыз. Елдің осы рейтингтегі орны да «Қа-

зақстанның киберқалқаны» тұжырымдамасын жүзеге асырудың табыстылығын айғақтайды. Енді сіздің сауалыңыздағы – Қазақстандағы IT-мамандардың тапшылығына келетін болсақ, ішкі нарықтағы сұранысты қанағаттандыру мәселесі ұзақ уақытты талап етеді. Осы уақытқа дейін, IT менеджерлері мен ең инновациялық шешімдер саласындағы мамандарды айтпағанда, бізде әзірлеушілер мен бағдарламашылар жетіспей келді. Сандық жетіспеушілік қана емес, сонымен қатар қолда бар кадрлардың көпшілігінің кәсіби деңгейінің төмендігі маңызды мәселе болды. Өйткені еліміздегі бейіндік білім берудің саны мен сапасы әлі де ақсап тұр. Әрине, бұл аталған мәселенің жалғыз себебі емес, сонымен қатар көптеген компанияларда шынымен жақсы мамандарға бәсекеге қабілетті емес жалақы деңгейі сақталған. Ал бұл ең жақсы кадрлардың шетелге көшуіне немесе олардың фрилансерлік жұмысқа өтуіне ықпал етеді.

– Арман Асқарұлы, бізде Тұңғыш Президенттің тұсында «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы қолға алынды. Осы жобаның орындалу барысына көңіліңіз тола ма? Қандай кемшіліктерін атап айтар едіңіз?

– Қазіргі уақытта «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасын жүзеге асырудың нәтижелері бір-біріне қарама-қайшы болып келеді. Сондықтан да бағдарламаны жүзеге асырудың жеке-леген бағыттары бойынша ғана жақсы серпінді байқаймыз. Мысалы, Қазақстан Республикасының аумағындағы цифрлық теңсіздік бірте-бірте азаюда – кейбір аймақтарда, соның ішінде танымал туристік бағыттарда бүкіл халықты қамту мүмкін болмаса да, желіге қатысты, ұялы байланысқа да қатысты кемшіліктер бар болғанымен, жалпы интернеттің қамтуы мен сапасы артуда. Экономиканың әртүрлі секторларын цифрландыру және нақты бизнеске цифрлық шешімдерді енгізу көрсеткіштерінің көпшілігінде әлі де қиындықтар бар. Соның ішінде, тиісті жұмыс топтары, кәсіпкерлер де құрылғанымен, бағдарламада нарық қатысушыларының максималды санының мүдделері ескерілмейтініне қатысты кемшіліктер бар. Бағдарламаның шеңберінде бастапқыда цифрландырудың көптеген бағыттары әзірленді, оларға нақты іс-шаралар жоспарына сәйкес түрлі мемлекеттік органдар жауап береді. Біз өз жауапкершілік аймағымыздың шеңберінде жауапты тұлғалар тара-

пынан міндеттемелерді сапасыз орындау, қандай да бір міндеттерді барынша нәтижеге жеткізбеу орын алып отырғанын, көп миллиондар игерілмегенін көріп отырмыз. «Зерде» холдингі бағдарламаның орындалуына мониторинг жүргізуге жауап берді және барлық заң бұзушылықтар мен кемшіліктерді біз өз есептерімізде атап өттік, дәлелдедік. Алайда әлі де олар толық жойылды деп айтуға болмайды.

– Ал әлеуметтік желілерде E-gov электрондық порталының жұмыс істеуі, қызмет көрсетуі жиі сыңға ұшырап жатады. Әсіресе, порталдың күрделілігі, қазақшасының сын көтермейтіндігі, жүктеме көбейгенде «құлап» қалатындығы айтылады. Бұған қатысты сіздің пікіріңіз қандай?

– Қазақстандағы E-gov порталы 2006 жылы жұмыс істей бастады. Бастапқыда бұл қарапайым ақпараттық портал ғана болды. Заңнамаға сәйкес, алғашқы 5 жыл сынақ режимінде жұмыс атқарды. Бұл жүйенің барлық мүмкін кемшіліктерін анықтау мақсатында жасалды. Бұл мерзім, әрине, тым ұзақ болып шықты, пайдалану барысына шығаруды тезірек қамтамасыз етуге болар еді, бірақ бұл мұндай жобаны жүзеге асырудағы алғашқы тәжірибеміз еді. Әрине, бәрі де бірден бірқалыпты өткен жоқ. Бастапқыда жобаның бүкіл экожүйесінің қызметтері оларды нақтылауды жеңілдету үшін бір-бірімен біріктірілмеген болатын. Командаға сайтты қайта құруға, процестерді бірнеше рет қайта жазуға тура келді. Мұның барлығы қызмет көрсету жылдамдығы мен сапасына әсер етті. Соның ішінде жүйенің тоқтап қалуына байланысты айтсам, оның құрамдас бөліктерінің біріндегі кез келген техникалық сәтті түзету үшін бүкіл жүйені

іс жүзінде өшіру қажет болды. Біз соңғы екі жылда бұл жағдайды түзету үшін жұмыс істедік. Бүгінде eGov порталының қолжетімділігі 60%-дан 75%-ға дейін ұлғайды. Жүйені тоқтату қажет болса да, демалыс күндердің түнгі уақытында болады. Сонымен қатар, 2 жылда барлық техникалық ақауларды түзету мүмкін емес екенін де ескеру керек. Өйткені бұл – бірқатар мәселелерді мемлекеттік органдардың өздерімен келісуді талап ететін үлкен инфрақұрылым. Біз тағы 1,5 жыл бойы барлық кемшіліктерді түзетеміз, ақыр соңында бүкіл порталды толық-дерлік қайта жасаймыз.

– Айтпақшы, жақында Өзбекстан БАҚ-ында «Қазақстаннан IT саланы, цифрлық дамуды үйренуіміз керек» деген сыңайда материалдар шықты. Біздің осы салада айналадағы елдерден оза шабуымыздың сыры неде?

– Біз үшін көрші Өзбекстаннан немесе басқа елдерден әріптестер біздің жұмысымыздың нәтижелерін жоғары бағалайтыны әрқашан үлкен мәнге ие. Қазақстанның электрондық үкіметті дамыту бойынша БҰҰ рейтингіндегі мұндай жоғары орны біз үшін де үлкен құндылық және бүкіл ұжымды ынталандыра түседі. Менің ойымша, бұл жерде еш құпия жоқ. Кез келген жобаны жүзеге асырудағы жетістіктің кепілі – бұл, ең алдымен, адамдардың өзі. Жасалған және қол жеткізілген барлық нәрсе соңғы 16 жыл ішінде жүзделген адамдардың қажыры еңбегінің арқасында болды. Бұл, әсіресе, 24/7 режимінде жұмыс істейтін бағдарламашылар, әзірлеушілер, инженерлердің маңдай тері едім.

– Әңгімеңізге рахмет!

Сұхбаттасқан
Гүлбаршын
ӨКЕШҚЫЗЫ

ЕРЕКШЕ БАЛАЛАРДЫ ҚОЛДАУҒА БАСЫМДЫҚ БЕРІЛЕДІ

27 маусым күні елордада еліміздегі Балалар жылы аясында «Қазіргі қоғамдағы мүмкіндігі шектеулі балаларды қолдау басымдықтары» тақырыбында тұңғыш ғылыми халықаралық фестиваль жұмысын бастады. Жиынға жақын шет елдерден келген мүмкіндігі шектеулі балалар және ғылыми қауымдастық өкілдері қатысып отыр.

Фестивальді Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті және «NASLEDIE» қоғамдық бірлестігі бірлесе ұйымдастырды. Келелі басқосу Өзбекстан, Қарақалпақстан, Грузия, Қырғызстан және Ресей елдерінің сарапшыларын, үкіметтік емес ұйымдары мен қорлардың өкілдерін, ата-аналарымен бірге келген мүмкіндігі шектеулі балаларды тоғыстырды.

Фестиваль қатысушылары инклюзивті білім беруді дамыту, даму ерекшеліктері бар балаларды әлеуметтендіру және оңалтудың тиімді әдістерін талқылады.

Шара жұмысын ашқан қалалық мәслихат депутаты, «Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КеАҚ Басқарма төрағасы-ректоры Ерлан Сыдықов университет келешегін білім берумен және ғылыми қызметпен байланыстырғысы келетіндердің барлығына тең жағдай жасалғанын атап өтті.

«Маңызды іс-шараның біздің университеті қабырғасында өтуінің символдық мәні бар. Академиялық қауымдастық қызметінің негізгі бағыттарының бірі – өске-

лең ұрпақтың қабілеттерін дамыту. Біздің студенттер арасында халықаралық паралимпиадалық жарыстардың жеңімпаздары бар: жүзуден Әнуар Ахметов пен Сиязбек Далиев, жеңіл атлетші Бейбарыс Болат, теннисшілер Александр Степанова мен Балзия Таш және басқалар. Бүгінгі фестиваль әртүрлі елдердің ғалымдары мен зерттеушілер қауымдастығы арасындағы диалогты ілгерілетуге, инклюзивті білім беруді дамыту мәселелері бойынша жан-жақты ынтымақтастықты нығайтуға құнды үлес қосатынына сенімдімін» деп түйіндеді сөзін академик.

Форумға қатысушылар мүмкіндігі шектеулі балаларды медициналық, әлеуметтік, қаржылық тұрғыда қамтамасыз ету және бұл бағыттарда нормативтік-құқықтық базаны одан әрі жетілдіру бойынша өзара тәжірибе алмасты.

«Бүгінгі фестиваль бізге мүмкіндігі шектеулі балаларды дамытудың заманауи әдістерімен және жаңа жолдарымен танысуға, сондай-ақ өз тәжірибемізбен білісуге мүмкіндік береді. Біздің орта-

лық – балаларды оңалту және инклюзиялау мәселелерімен айналысқан Қырғызстандағы алғашқы ұйым» деді Бішкек қаласындағы «Үміт-Надежда» балаларды оңалту орталығының өкілі Оксана Анарбаева.

Өзбекстанда да инклюзия мәселелеріне үлкен көңіл бөлінуде. Ерекше балаларға көмек көрсету үшін түрлі орталықтар жұмыс істейді. Бұл туралы форумда Йимон ата-аналар клубының төрайымы Наргиз Махмудова айтты.

«Біз Даун синдромы және басқа ерекше балаларға, сондай-ақ олардың ата-аналарына әлеуметтік бейімделуге көмек көрсету орталығын құрдық. Қазақстандағы халықаралық фестивальде ата-аналар мен орталықтар мүмкіндігі шектеулі балаларды дамытуға байланысты көптеген мәселелерді қандай жолдармен шешетінін, қандай бағытта жұмыс істейтінін білгіміз келеді. Әрине, бізде бұл мәселеде ілгерілеу бар. Бірақ басқа елдердің тәжірибесі біз үшін пайдалы болар еді» деді өзбекстандық сарапшы.

Нұр-Сұлтан қаласындағы Ерекше балалардың ата-аналар одағы өкілі Сергей

Головацкийдің айтуынша, көптеген ата-аналар үшін өздерінің ерекше балаларымен ортақ тіл табу оңайға соқпайды.

«Фестивальдегі белсенді тәжірибе алмасу балалармен тіл табысудың жаңа тәсілдерін білуге мүмкіндік береді деп ойлаймын. Ерекше балалар мен олардың ата-аналары өзара түсіністікке қол жеткізген кезде, біздің қызметіміздің нәтижесі туралы айтуға болады» деп атап өтті ол.

Фестивальге ерекше балалар ата-аналарының сүйемелдеуімен түрлі елдерден келді, олар өткізілген іс-шарадан алған әсерлерімен бөлісті.

«Біз осындай ауқымды халықаралық фестивальге алғаш рет ерекше балаларды қолдау мақсатында қатысып отырмыз. Мұндай кездесулер пайдалы. Себебі басқа ата-аналармен тәжірибе алмасуға мүмкіндік бар. Олардың ерекше балаларды дамыту мәселелерін қалай шешетінін біліп отырмыз.

Біздің балаларымыз үшін осындай іс-шараларды өткізу соншалықты жағымды эмоциялар береді, олармен бірге қуанасын» деді Нукус қаласынан (Қарақалпақстан) келген Гүлчехра Раимова.

Грузиядағы «Миракулум» интегративті медицина орталығының директоры Андрей Максимов негізгі немесе қосалқы ауруларды диагностикалау және түзету жайлы сөз қозғады.

Мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыста М.Монтессори әдісін қолдану туралы Ресейдегі балалар мен жасөспірімдерді тәрбиелеу бойынша мұғалім Анна Ющенко әңгімеледі.

Фестиваль аясында түрлі елдерден келген балаларға арналған екі күндік мәдени-сауықтыру бағдарламасы ұйымдастырылды. Үздік мамандардың қатысуымен арт-терапия жұмыстары жүргізіліп, мотивациялық фильмдер мен мультфильмдер көрсетілді.

11.07.2022 бастап 29.07 дейін 2022 ж. «Нұр-Сұлтан қ., Есіл ауданы, е103 к-сі, 3-уч. жапсарлас үй-жайлары бар көппәтерлі тұрғын үй кешенінің құрылысы» жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша қоғамдық пікірді көпшілік талқылау тәсілімен есепке алу жүргізіледі. Тапсырыс беруші – «Комфортный дом 2021» ЖШС, бас жобалау ұйымы – «Елорда «ПК» ЖШС, «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімінің әзірлеуші – ТОО «ASTIRO». Жоба материалдары танысу үшін ресурста қолжетімді: esportal.kz. ескертулер мен ұсыныстарды ресурсқа жіберу керек: esportal.kz қоғамдық талқылау күні.

11.07.2022 бастап 29.07 дейін 2022 ж. «Нұр-Сұлтан қ., Есіл ауданы, е103 к-сі, 5-уч. жапсарлас үй-жайлары бар көппәтерлі тұрғын үй кешенінің құрылысы» жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша қоғамдық пікірді көпшілік талқылау тәсілімен есепке алу жүргізіледі. Тапсырыс беруші – «Наш дом 2021» ЖШС, бас жобалау ұйымы – «Елорда «ПК» ЖШС, «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімінің әзірлеуші – ТОО «ASTIRO». Жоба материалдары танысу үшін ресурста қолжетімді: esportal.kz. ескертулер мен ұсыныстарды ресурсқа жіберу керек: esportal.kz қоғамдық талқылау күні.

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Астана су арнасы» ШЖАҚ мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны (ҚР Экологиялық кодекстің 49-3-бабына сәйкес) Талдықөл су қоймасына рұқсат етілген төгінділер нормативтерінің жобалары бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар 2022 жылғы 16 тамызда сағат 11.00-де ашық жиналыс түрінде Нұр-Сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Қорғалжын тас жолы, 47 үй мекенжайында өтеді.

ЗООМ платформасында онлайн тыңдауларға қосылу үшін конференция ID: 889 4179 53, кіру коды: 383442 көрсету керек.

Жобалық құжаттама және белсенді сілтеме экопорталда ұсынылған <https://esportal.kz/> және жергілікті атқарушы органның сайтында орналастырылған.

Қосымша ақпарат мына мекенжай бойынша: escom05@list.ru және 8 (7212) 910-252 телефоны арқылы.

Нұр-Сұлтан қалалық және Алматы аудандық Ардагерлер кеңестері тыл ардагері **Жарылғас Шәкеннің** қайтыс болуына байланысты туған- туыстарына қайғырып, көңіл айтады.

БЕЗ СТОЛИЦЫ ПРОБЛЕМЫ КОСШЫ
НЕ РЕШИТЬ

СТР. 3 | МАСЛИХАТ

1 ИЮЛЯ ПРИГЛАШАЕМ НА КОНЦЕРТ
ПАМЯТИ БАТЫРХАНА ШУКЕНОВА

СТР. 12 | АФИША

ПРИШКОЛЬНЫЙ ЛАГЕРЬ -
НОВЫЕ ЗНАНИЯ, НОВЫЕ ЗНАКОМСТВА

СТР. 6 | ГОД ДЕТЕЙ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ВЕЧЕРНЯЯ

ИЗДАЕТСЯ С 13 ОКТЯБРЯ 1990 ГОДА

№76
(4372)

Четверг
30 июня
2022 года

АСТАНА

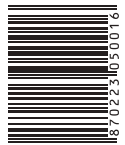

Фото Султана СЕЙТОВА

ПЛАНЫ БОЛЬШОГО ГОРОДА

ЧТО БУДЕТ С ПРОЕКТОМ LRT, КАК РЕШАЕТСЯ ЖИЛИЩНЫЙ ВОПРОС, ПРОБЛЕМЫ С НЕЗАКОННЫМИ ЗАСТРОЙКАМИ, РАЗВИТИЕ ТЭЦ-3 И СТРОИТЕЛЬСТВО ДОРОГ К СОЦИАЛЬНЫМ ОБЪЕКТАМ, СКОЛЬКО ШКОЛ И ДЕТСАДОВ НУЖНО СТОЛИЦЕ - НА ВСЕ ЭТИ ВОПРОСЫ АКИМ НУР-СУЛТАНА АЛТАЙ КУЛЬГИНОВ ОТВЕТИЛ В ОБСТОЯТЕЛЬНОМ ИНТЕРВЬЮ САЙТУ TENGRINEWS.KZ.

СТР. 4-5

Абжанов Еслям Шабдарович - член городского совета ветеранов, ветеран Вооруженных сил Союза ССР и Вооруженных сил Республики Казахстан, ветеран труда, наставник молодежи, руководитель досугового мини-центра «Айдар» пенсионеров Байконурского района, полный кавалер всех трех степеней медали «За безупречную службу» в Вооруженных силах Советского Союза, имеет правительственные медали к 60-летию, 70-летию Вооруженных сил СССР, к 20-летию, 25-летию Вооруженных сил Республики Казахстана, медали в честь 90-летия генерала армии С.К. Нурмагамбетова, генерал-майора авиации Т.Я. Бегельдинова, «30-летие Независимости Республики Казахстан», почетные грамоты, благодарственные письма, звание «Почетный ветеран Республики Казахстан». 1 июля 2022 года Абжанову Есляму Шабдаровичу исполняется 80 лет.

«У каждого из нас есть своя малая родина, - начал свой рассказ Еслям Шабдарович, - я родился 1 июля 1942 года в совхозе «Есильский» Кийминского района в семье зоотехника сельского хозяйства. Шла Великая Отечественная война. У отца Шабдара была бронь военкомата. Тылу нужны были специалисты, чтобы снабжать фронт хлебом, мясом, одежать и обувать солдат. Мое появление на свет совпало с хорошими вестями о наступлении советских войск по всему фронту. Аксакалы села сочли это как хороший знак-будет защитником Родины, решили они», - вспоминает ветеран.

Еслям рос смышленным, крепким и здоровым ребенком. С раннего детства его приучили к домашнему труду, затем к более ответственным работам: смотреть за младшими детьми, управлять по хозяйству. Все тяготы военного и послевоенного периода, ранний труд закаляли характер Еслям-ага. Он всегда был готов к труду и чувствовал себя за все в ответе. В семье было четверо детей. Мать Орынбасар занималась воспитанием детей, управлялась по домашнему хозяйству, постоянно работала в поле. Каждый человек в селе был на учете и не было ни одного безработного. Законы были строгие, кто не работал, тот

привлекался к ответственности. В 33 года мама Орынбасар сильно заболела и ушла в мир иной. Это было страшным ударом для семьи, дети остались сиротами. Всем было очень тяжело, особенно главе семьи, и через год он привез женщину - хозяйку дома. Звали ее Шарбан. «Мы полюбили ее за доброе и ласковое отношение к нам. Шарбан-апа стала для нас хорошей мамой. Она родила шестерых детей, и все мы жили одной дружной семьей», - вспоминает аксакал.

Вскоре главу семьи Абжанова Шабдара переводят главным зоотехником в колхоз «Братолюбовский». Местные жители называют село Далабай, что в переводе с казахского означает «Степное богатство». Село раскинулось в красивейшем месте: с одной стороны оно было окружено высокой, большой пологой сопкой, с юга - рекой Ишим, которая здесь становится широкой, многоводной благодаря новому притоку. Места здесь тихие, красивые и люди трудолюбивые и замечательные.

Еслям здесь продолжил свое обучение в Омурлыкской средней школе. Ему нравилось учиться, все предметы давались легко. Самым любимым предметом была история, рассказы старого учителя Кабиден-ага он помнит до сих пор. После успешного окончания средней школы Есляма Шабдаровича призывают на службу в ряды Советской Армии. Он попадает на северный военно-морской флот, в автобатальон береговой службы по материально-техническому обеспечению военных кораблей и подводных лодок. Служба была ответственной и напряженной. Командиры были строгими и требовательными, многому научили молодого матроса из степного края, открыли секреты военной техники. Еслям стал отличником боевой и политической подготовки. Три года армейской службы пролетели быстро. Черная матросская форма со всеми воинскими регалиями, наградами, значками отличия и бескозырка очень шли ему.

«Когда вернулся домой, меня не узнали. Уезжал в армию деревенским несмышленным пареньком, а предстал взрослым, возмужавшим джигитом. Через неделю поехал в

ПАТРИОТ ИЗ ДАЛАБАЯ

районный центр вставать на воинский учет», - рассказывает аксакал.

В военном комиссариате обратили внимание на молодого демобилизованного матроса и, глядя на его успехи, указанные в его личном деле, предложили работу военрука в средней школе совхоза «Маяк» Джаргаевского района. Он стал готовить молодых воспитанников к воинской службе. Вскоре ученики Есляма Шабдаровича занимают на районных соревнованиях призовые первые места, показывают отличные знания, умение и воинскую смекалку во всех военно-спортивных соревнованиях. В 1970 году Абжанов Еслям Шабдарович приказом министра обороны Союза ССР призывается в действующую армию. Привыкший с малого детства к трудностям, прошедший суровую северную морскую службу, он активно берется за военную службу.

«Рабочий день у меня начинался в 5 часов утра и заканчивался в 11 часов вечера. Поначалу работал начальником ГСМ, затем начальником отдела обеспечения, присвоили воинское звание прапорщика. Ракетная дивизия, где я служил,

была одной из самых мощных стратегических соединений страны, сдерживающих и противостоящих условному противнику. Военные части, его боевые комплексы были разбросаны по разным точкам. Об их дислокации знал очень узкий круг военных, которые давали подписку о неразглашении военной тайны. И здесь я добросовестным трудом добился большого авторитета у командиров, все поставленные задачи выполнял качественно и в срок. Нам приходилось ездить по всем боевым точкам, помогать, контролировать, доставлять, производить заправку специальным топливом», - вспоминает ветеран.

Природная смекалка и закалка, полученная в детстве и на службе, неутомимая энергия жизнелюба, трудоголика закрепила за ним второе имя Батя. За годы службы Еслям Шабдарович заочно окончил Джаргаевский совхоз-техникум, двухгодичный университет марксизма-ленинизма, прошел высшие курсы повышения квалификации в Москве. За особое отличие в выполнении боевой задачи и безупречную воинскую службу командир дивизии наградил прапорщика

Абжанова Есляма Шабдаровича легковым автомобилем «Жигули - 2108». В 1991 году он уходит в запас по возрасту. Ему предложили квартиры в Волгограде, Омске и других городах России, но он решил остаться у себя на родине, в городе Целинограде. В 2010 году, благодаря ходатайству горвоенкомата и поддержке заместителя акима города Хорошуна С.М. ветерану Вооруженных сил Абжанову Е.Ш. предоставили квартиру в новом доме по улице Брусиловского, 2, специально построенном для участников Великой Отечественной войны в честь 65-летия Великой Победы. Судьба сводит Еслям-ага с ветеранами Великой Победы. Городской совет ветеранов проводит первое организационно-выборное собрание ветеранов войны и труда, на котором Еспенбетову Майю Алимбековну - супругу Есляма Шабдаровича, избирают председателем первичной ветеранской организации, а самого Абжанова Есляма Шабдаровича назначают руководителем досугового мини-центра. Свой мини-центр ветераны назвали «Айдар». Они сделали там хороший ремонт, оформили красивыми стендами, рассказывающими о жизни и буднях ветеранов, приобрели настольные игры - шашки, шахматы и собрали хорошую библиотеку. Городской совет ветеранов помог организовать подписку на газеты и журналы. Спонсоры подарили большой телевизор, мебель. Утвердили на собрании положение, план, график работы досугового мини-центра «Айдар». Начали проводить различные интересные мероприятия с ветеранами, из дружных домов сюда стали приходить пенсионеры.

«К сожалению, ветераны войны, труженики тыла в силу преклонного возраста уходят от нас. В 2010 году у нас на учете было 75 ветеранов, сейчас их осталось два человека. Сейчас на учете 32 труженика тыла, 44 ветерана труда. С ними проводим культурно-массовую работу, проявляя заботу и внимание. Как подтверждает жизнь, за каждым успешным мужчиной стоит крепкая, дружная семья, в которой главной является жена. Моя супруга, Майя Алимбековна Еспенбетова, ро-

дилась и выросла в селе Ишимка Жаксынского района. Окончила медицинское училище в городе Джезказган, по специальности фельдшер-акушер. За добросовестный, долготелный, безупречный труд в сфере медицинского обслуживания населения Республики Казахстана она имеет правительственные награды, медали «Ветеран труда РК», в честь 90-летия генерала армии С.К. Нурмагамбетова», «Офицердң жҕбайы – тірек, үміт, сенім», звание отличника здравоохранения, почетные грамоты, благодарственные письма», - говорит ветеран.

Любовь и уважение, взаимопонимание и поддержка друг друга в радости и трудности стали для этой семьи святыми правилами совместной счастливой жизни. Любимая супруга Есляма Шабдаровича Майя Алимбековна подарила трех прекрасных детей. Сыновья Кайрат и Болат пошли по стопам папы и стали военными. Сейчас они на заслуженном отдыхе. Кайрат - полковник, Болат - прапорщик, дочь Жанар - банковский работник. Все имеют свои семьи, живут счастливо. На радость растут внуки: Гульдана, Марат, Азамат, Арман, Айдар, Аида и Азиза, которые станут, как и их дедушка и бабушка, достойными гражданами нового Казахстана. Много лет супруги Абжановы работают вместе, они пользуются большим авторитетом среди ветеранов города. Можно с уверенностью сказать: их трудовая и общественная жизнь состоялась и является благородным примером служения народу, проявления патриотизма и любви к родине.

Спасибо вам за вашу бескорыстную службу ветеранскому движению, суть которой: «Все во благо и здоровье человека!».

Еслям Шабдарович, в день вашего 80-летия примите самые искренние пожелания и поздравление! Желаем вам крепкого здоровья, долгих лет жизни, семейного благополучия. Вы полны сил и энергии, желаем вам успеха в исполнении всех ваших планов по дальнейшему развитию ветеранского движения столицы.

Амангельды АШИРОВ,
председатель медиаруппы,
член городского
Совета ветеранов

О порядке проведения мирных собраний

Прокуратура Нур-Султана призвала жителей столицы воздержаться от участия в незаконных акциях.

«В связи с нахождением центральных государственных органов в столице жители из различных регионов страны периодически устраивают незаконные акции протеста. Обращаем внимание граждан, что порядок организации и проведения митингов регламентируется Законом «О порядке организации и проведения мирных собраний в Республике Казахстан». Для организации и проведения собраний, митингов и пикетов предусмотрен уведомительный порядок», - напоминает прокуратура.

Они также информируют о том, что организация и участие в митингах, проводимых в нарушение вышеуказанного закона, являются противоправными и влекут административную ответственность по статье 488 Кодекса об административных правонарушениях вплоть до 25 суток ареста.

Если эти действия будут сопровождаться

причинениями существенного вреда правам и законным интересам граждан, организаций, общества или государства, наступает уголовная ответственность по статье 400 Уголовного кодекса, которая предусматривает наказание в виде штрафа, либо исправительных работ на срок до 200 часов ареста, либо ареста на срок до 50 суток.

«Прокуратура города Нур-Султан призывает граждан столицы неукоснительно соблюдать нормы действующего законодательства, не поддаваться на провокации отдельных лиц и воздержаться от участия в незаконных акциях.

Правоохранительные органы будут пресекать любые правонарушения, посягающие на установленный порядок, общественную безопасность, а также принимать предусмотренные законом меры по их недопущению», - говорится в сообщении.

ГКП на ПХВ «Астана су арнасы» акимата г.Нур-Султан (в соответствии со статьей 49-3 Экологического кодекса Республики Казахстан) сообщает о проведении общественных слушаний по проекту нормативных документов сбросов в накопитель «Талдыколь».

Общественные слушания пройдут 16 августа 2022 года в 11.00 в форме открытого собрания по адресу: г.Нур-Султан, Есильский район, Коргалжыновское шоссе, 47.

Для подключения к слушаниям онлайн на платформе ZOOM необходимо указать идентификатор конференции: 889 4179 5348, код доступа: 383442.

Проектная документация и активная ссылка представлена на экпорте <https://ecportal.kz/> и размещена на сайте местного исполнительного органа.

Дополнительная информация по адресу: ecom05@list.ru и по телефону 8 (7212) 910-252.

Открыты наследственные дела после смерти граждан:

- Кравчинской Марии Харитоновны 2.11.1927 года рождения, умершей 16 июня 2022 года;
- Макименко Надежды Антоновны 7.12.1931 года рождения, умершей 18 февраля 2022 года.

Обращаться к нотариусу Мырзажигитовой Сауле Шайдешовне по адресу: город Нур-Султан, улица К. Сәтбаева, дом 4, НІР 9. тел. 8 707 525 64 40.

ТОО «Meta Energy» сообщает о своей ликвидации (БИН 220240021420). Претензии принимаются в течение двух месяцев по адресу: г. Нур-Султан, р-н «Алматы», ул. Жанайдар Жирентаева, 26. Тел 8 777 777 79 67.

Печать ИП «JSOK.LTD» считать недействительной в связи с утерей. ИИН 870620450478. Тел. 8 700 284 27 17.

С 11.07.2022 г. по 29.07.2022 г. проводится учет общественного мнения способом публичных обсуждений по разделу «Охрана окружающей среды» к рабочему проекту «Строительство многоквартирного жилого комплекса со встроенными помещениями в г. Нур-Султан, р-н «Есиль», ул. Е103, уч. 5». Заказчик - ТОО «Наш Дом 2021», генеральная проектная организация - ТОО «ПК «Елорда», разработчик раздела «Охрана окружающей среды» - ТОО «ASTIRO». Материалы проекта для ознакомления доступны на ресурсе ecportal.kz. Замечания и предложения следует отправлять на ресурс ecportal.kz в день публичных обсуждений.

С 11.07.2022 г. по 29.07.2022 г. проводится учет общественного мнения способом публичных обсуждений по разделу «Охрана окружающей среды» к рабочему проекту «Строительство многоквартирного жилого комплекса со встроенными помещениями в г. Нур-Султан, р-н «Есиль», ул. Е103, уч. 3». Заказчик - ТОО «Комфортный Дом 2021», генеральная проектная организация - ТОО «ПК «Елорда», разработчик раздела «Охрана окружающей среды» - ТОО «ASTIRO» Материалы проекта для ознакомления доступны на ресурсе ecportal.kz. Замечания и предложения следует отправлять на ресурс ecportal.kz в день публичных обсуждений.

Нотариусом города Косшы Акмолинской области Аубакировой Б.С. открыто наследственное дело после смерти Кусани Дамир Сериккулы, умершего 22.12.2019 года. Наследникам обращаться к нотариусу по адресу: Акмолинская область, город Косшы, мкр. Лесная поляна, дом 18, ВП 10. Тел: 8 705 610 93 93.

ТОО "Таза ломбард" объявляет о проведении аукциона (торги) не выкупленных золотых изделий с 01.07.22 г. по 03.07.22 г. с 9.00 до 19.00. Адрес: город Нур-султан, улица Бауыржан Момышұлы, дом 4.

Цены на рынках

Обновленная подробная информация о том, как меняются цены на социально значимые продукты питания, представлена в обзоре Elorda.info.

29.06.2022				
ПЕРЕЧЕНЬ СОЦИАЛЬНО ЗНАЧИМЫХ ТОВАРОВ				
	Базис Астана	Базис «Экспр»	Базис «Шанхай»	Базис «Шанхай»
Мука пшеничная первого сорта	335	260	250	220
Хлеб пшеничный первого сорта	110	90	130	120
Макаронные изделия	367	235	345	300
Гречневая крупа	670	650	550	600
Очищенный рис	430	450	370	380
Картофель	380	200	200	200
Морковь	380	250	260	250
Лук репчатый	300	250	260	260
Капуста белокочанная	250	150	145	150
Сахар	780	750	600	750
Подсолнечное масло	950	900	730	750
Говядина	2650	2500	2200	2300
Курица	1320	1310	1250	1350
Пастеризованное молоко	440	310	270	290
Кефир	310	305	290	300
Сливочное масло	4000	4000	3000	1600
Куриные яйца	40	40	45	40
Пищевая соль	80	150	50	60
Тверг	2640	1900	1100	1000

В рубрике представлены усредненные цены на продукты на рынках с большим ассортиментом - «Астаналык», «Әлем», «Шапағат» и «Шанхай». Расценки могут отличаться в зависимости от места, в среднем стоимость базовых товаров приблизительно одинаковая.